

Törni csendet, fényesül, sikongva

Hajnal van, gyönyörű, friss fűszag, növényi nedvek, a párásság még a kertben időzik. Újságért a lugas alatt mezítláb megyek, a szemközti vásárcsarnok kofái dolgozni igyekeznek, meglátnak, nem baj, parasztasszonyosan mezítláb a benti járdán. És akkor mi van? Megmosolyognak. Végigjárom hát a gypet, harmatos fűben safratok. Nagyon jó. A lakásban is mezítláb járok, cipőim bőrtalpúak, nem bírom elviselni a műanyagot. Amikor a pusztára lépek, mintha feszültség szikrázna ki belőlem, vagy a civilizációs ártalom földelődik, vagy nem tudom. Dél előtt a part turista-nem-járta szakaszára megyek, csendet akarok, köveket fényképezek, vizet, levegőt, eget látni, a nagyvárosból semmit, mert tegnap elegendem volt.

„A ház előtt egész éjszaka ott állt egy terepjáró. Égő féklámpákkal állt, mintha csak most jött volna, mintha éppen indulni akarna...” Nem jut eszembe tovább a vers, Kányádié, amit egyetemista koromban csiklandós rendszerellenességgel skandáltunk.

A terepjáró tényleg most jött, és tényleg indulni akar, de sokáig áll a ház előtt, a kormányánál testes, napszemüveges úr (?), én mellette ülök, jobbján, szintén kocsiban, a szélső sávban, az utca túloldalára nézünk.

Fiatal lány megy ott, karcsú, ruganyos léptű, az ő két emlője olyan, mint két vadkecske, egy zergének kettős fia, a melyek a li-liomok közt legelnek. Állunk a fullasztó nyári hőségben,

dugóban, a terepjárós férfi meg én, és nézzük azt a lányt. Erdélyi lehet talán, bár az nem látszik, csak gondoltam, tán a lelkődő terepjárósról jutott eszembe meg a lány „szeretlek világ” mosolyáról. Fehér ruhában van, talpig fehérben, csontig, velőig fehér talán, szende szűz, fehér fátylas, barna öves, sarus ferences novícia. „Midőn a testvérek a világban járnak, semmit se vigyenek magukkal az útra. Se erszényt, se táskát, se kenyeret, se pénzt, se botot.” Giovanni Bernardone regulájában van benne ez, aki (ami Assisi Szent Ferenc), és ami (a szerzetesi élet szabályzata), kívül esik a farkas mosolyú, kutyalánc méretű arannyal aggatott terepjárós pasi érdeklődési körén. A novícia olvasta biztos, meg én is.

Megy a lány, a szelíd mosolyú a Széna tértől a Margit-híd felé, gyalog, el a Gazdasági Minisztérium épülete előtt, mi lépésben követjük. Habitusán satnya fák gyér lombja közt átszűrődő napfény cikázik. Egyenes háttal megy, mintha az anyja a fején könyvvel sétáltatna volna kőpadlós szobában fel-le, hogy jó tarása legyen, semmi sem fontosabb, mint a gerinc. Modelliskolában is így tanítják. Egyenletesen halad, csípője lágyan ring, keze kecsesen leng a fehér vásznat harangnyelvként verő combja mellett. A terepjárós úgy nézi a lányt, hogy nem veszi észre, meglódult előtte a sor, újabb húsz méter haladási tér nyílt, menni kell, menni. Rádudálnak, a gázba tapos, csikorogva áll az előtte araszoló elé. Kirakatok következnek, világi hívságok, amikre egy apácanövendék nem tekint. Tényleg nem. Nem látom az arcát a kirakatban.

Profílján alapján húsz éves, ha van. Úgy megy, ahogy a boldogok, mintha bokáig nyírott gypjában járna, mintha a semmiből lelógó láthatatlan fonalak balanszírozónak nehézkedés ellen a testét, mintha lába sem érné a földet.

Szól a rádió nálam, a Bartók, Haendel Messziás oratóriumának áriája, „How beautiful are the feet of them, that bring the gospel of peace”, a Rómabeliekhez 10:15, „Mily szépek a békesség hirdetőinek lábai...” Tényleg szépek, de ez a lényegen nem változtat. Zajban és mocsokban ülünk, pufog ki ránk a gáz, a terepjárós csavar egyet rádiója gombján, kereskedelmi rádió, útinform, harsány műzenék. Elkanyarodik az út. A terepjárós még mindig mellettem áll. Most, hogy a növendék apácát nem látni már, jobbra is tekint, ott vagyok én. Magasról néz le rám, ló a nyúlra, abból a szögéből dekoltázsomba látni. Hazaérek aztán, csend lenne végre, de nem, vendég van otthon, ismerős matróna, termetes szentfazék, öblös pletykafészek, az ilyenre mondják, hogy nyáron a nap hevére a nyelve is leburnul. Beszél. Csak mondja, mondja, mondja, mintha abbahagyás esetén életveszélyben lenne, mintha a kilézés elengedhetetlen része lenne a beszéd, mintha az a veszély fenyegetné, hogy a bent rekedt szavak slejmgombóccá gyűlnek a torkán, és megnyuvasztják. A tüdejéből fűjtatott hangáradat lökéshullámként ér, az ablaknak támaszkodok, kimásznék, ha tehetném, de nem lehet, ott a lugas, csak fennakadnék a drótokon. Gyomromban vacogás mocorog,

nyüszögő idegesség, ellentéte annak a laza gyönyörűségnek, amit zenehallgatáskor érzek, nem mindig, csak bizonyos zenék esetében, ez most undok tapasztalat, muszáj menekülni belőle mielőbb. Nem figyelem mit mond, csak vigyorgok, mint a tejbetők, ordas szürke színű, birkagöndörre dauerolt, haját, porcelánfogait nézem, ajkának ráncait, nyughatatlanul kalimpáló gránátköves fülbevalóját. Felkacag, röhög, nyírít. Elfojtott „a“-k törnek ki a „h“-k zárja alól, egyre hangosabb hahaha sorozat célozza a testem, elhajolnék, de a hang minden irányban terjed. A zárhangok lövedékként érnek. Lukat beszél a hasamba. Egyre magasabb regiszterekbe csap a kacagás. Nem teljesen spontán, jól hallok, szándékosan srófolja magasabbra, még magasabbra a levegővételek utáni kezdőhangot, mintha skálázna, félhangonként, óvatosan, a hangsor atonális, legszívesebben a fülemre tapasztanám a tenyeremet, de ez megbocsáthatatlan udvariatlanság lenne, túrni kell tehát. A hang velőmet rázza, belefájdul a fejem, hátam borsózik, jeges borzongás futkároz le-fel. Önkéntelenül tör ki belőlem hasonló kacaj, reflex, ösztön, a fene tudja, mi, fiatalabb a hangom, magasabb, úgy tűnik, az interferencia tán e helyzetre is érvényes fizikai törvény, jó fázisban léphettem be, a két nevetés hála, hála, kioltja egymást, az akusztikus terrortámadás krákogásba csillapodik. Kimenekülök, szobámba rejtezem, ajtót magamra csukom. Csendet, végre!

Átlapozom a szentírást, a teológiai szakirodalmat, ezer oldalakat mozgatok meg, csak találjak valamit a sokat és feleslegesen fecsegők ellen. Jobb némán befelé figyelni, írja a Tao Te king ötödik része. Favete linguis! – Hallgassatok!

Ha rajtam múlna, szájmenéséseket arra ítélném, hogy minden feleslegesen, konkrét közlési szándék nélkül, előre megfontolt fecsegés tényállásában kimondott szó után valami testi fájdalom érje őket. Reflexes gerincsajogás, mellkasi szorítás, fogfájás vagy a nyavalya törje ki őket, csak tanulnák meg tiszteli a csendet. Ahogy elvonókúrúra küldték a részegeseket, valami kötelező lelki gyakorlatot kéne az akusztikus szennyezőknek kitalálni, ahova test- és lélek doktorok beutalhatnák őket. Nyugtunk lenne. Az

okkal-ok nélkül, örökösen perlekedőkkel halmazati büntetésként a régi, nem megmondtam bontott csirkés reklámfilmét nézetném végig hang nélkül egy álló napon át. Férfiban ritka az ilyen, nekik a hallgatási fogadalmas trappista kolostorokat ajánlom. Tudom, tudom, hogy van kommunikációs inger. Gondolom, kellő önmegtartóztatással azon is felül lehet kerekedni.

Elheveredek a kanapén. Szent, szent, szent a csend. Szusszanok. Zenét füleimnek! Lassú, szép fuvoladarabot teszek fel, fekszem hanyatt, lazán, testembe engedem a hangzást, gyomromban érzem, gerincem rezegteti, jó érzés, jó, jó, furcsa, szinte kéjes.

Tavaly nyáron Földváron, a zenei fesztiválon egy Eötvös Péter darab alatt az egész közönség átélt valami hasonlót. Egy kitartott klarinéthang találta telibe a ház és a közönség frekvenciáját, csontig, velőig hatoló, moccsatlanító, áram-vonulás-szerű jelenséget okozva. Kedves barátom mellettem ült, egymásra néztünk, mi ez, mi ez, oldalra pislogtunk, érzi-e más is, és igen, mindenkin látszott. Négy-öt másodpercig tarthatott az egész, aztán elmúlt, bár szólt még a hang, talán mert elmozdult valaki, a megremegetető hatásnak vége lett.

Koncert után, borozás közben aztán erről beszéltünk, meg arról, hogy az anyagba hatoló hullám a hang, észrevehetetlen mértékben, de hatással van az emberi testre, ebből a szempontból nem mindegy, mivel nyomulunk a csendbe. Kezemre illesztette a kezét, ujjai hosszabbak az én ujjaimnál, hüvelykem tenyerem felé fordítva nyolc középső ujjjüzetemen zongorázott, mire én megfogtam bal kezét, könyökét az asztal lapjára illesztettem, csuklóját vállamra hajtottam, behajlítottam ujjait, picit szorítva rajtuk, hangoltam, s finom bőre alatti ín-húrokat pengettem, akárha lanton játszanék, ő mosolygott és jobbával széles mozdulatot tett, akárha csellón húzna vonót. Nevettünk. Aztán elhallgattunk hirtelen, mintha angyal szállt volna el, szent, szent, szent a csend, lábunk nem éri a földet.

Bozai Ágota

